

2018. aasta muudatused sotsiaalministeeriumi haldusalas

Toetused ja hüvitised

- **Lapsetoetus pere esimesele ja teisele lapsele tõuseb 55 euroni.**

2018. aastal on lapsetoetuse suurus pere esimese ja teise lapse kohta 55 eurot. Kolmanda ja iga järgmise lapse kohta on lapsetoetuse suurus 100 eurot. Lisainfo (<https://www.riigiteataja.ee/akt/124122016006>)

- **Kehtestatakse kolmikute ja enamaarvuliste mitmike toetus**

1. märtsist 2018 makstakse kolmikute ja enamaarvuliste mitmike toetust, mis on 1000 eurot kuus ühele vanemale kuni laste 18-kuuseks saamiseni.

- **Vanemahüvitise maksmise ajal on võimalik teenida senisest suuremat töist tulu (alates 1. märts 2018)**

Vanemahüvitise maksmise ajal on võimalik teenida töist tulu kuni pool vanemahüvitise ülempiirist (2018. aastal 1544 eurot kalendrikuus), ilma et hüvitist vähendataks. Kui inimene teenib samal ajal suuremas summas töist tulu, kui 1544 eurot, lahutatakse tema vanemahüvitisest sissetulekupiiri (ehk 1544 eurot) ületav tuluosa, mis on jagatud kahega. Kui vähendatud vanemahüvitis on väiksem kui hüvitise määr (2018. aastal 470 eurot), makstakse vanemahüvitist hüvitise määra suuruses. Muudatus jõustub 1. märtsist.

- **Retseptiravimid muutuvad suurte ravimikuludega inimeste jaoks taskukohasemaks**

Täiendava ravimihüvitise eesmärk on parandada ravimite kättesaadavust kõrgendatud ravimivajaduse ja suurte ravimikuludega inimeste jaoks, hüvitades nende ravimitele tehtud kulutusi senisest oluliselt rohkem. Uue ravimihüvitise süsteemi loomisega hakatakse maksma täiendavat ravimihüvitist kulutustest, mis ületavad 100 eurot. Kulutustelt vahemikus 100-300 eurot saab hüvitist 50% ulatuses ning 300 eurot ületavate kulutuste puhul 90% ulatuses. Hüvitist hakatakse arvestama automaatselt apteegis ravimite ostmisel. Lisainfo (<https://www.haigekassa.ee/ravimihuvitis>)

- **Täiskasvanute hambaravihüvitis tõuseb 40 euroni**

Täiskasvanute hambaravihüvitis tõuseb seniselt 30 eurolt 40 euroni. Lisaks hakkavad suuremat, 85-eurost hüvitist saama ka keerukate haigustega inimesed, kellele on hambaravi vajadus suurem (diabeet ja autoimmuunhaigus Sjögreni sündroom). Lisainfo (<https://www.haigekassa.ee/hambaravi/patsiendile/hambaravihuvitis>)

- **Proteesihüvitist saab uuest aastast kasutada haigekassa partnerite juures**

Uuest aastast saab 260-eurost hambaproteesihüvitist kasutada haigekassa lepingupartnerite juures. See tähendab, et hüvitis arvestatakse arsti juures kohapeal ning hüvitist tagantjärele taotlema ei pea. Hambaarst lähtub hüvitise pakkumisel oma hinnakirjast. Lisainfo (<https://www.haigekassa.ee/hambaravi/partnerile/proteesihuvitis>)

- **Viljatusravi ravimeid hakatakse hüvitama apteegis kohapeal**

Uuest aastast hakatakse kunstliku viljastamise ravimeid hüvitama apteegis ravimi ostmisel ning kaob vajadus hüvitise taotlemiseks tagantjärele. Lisainfo (<https://www.haigekassa.ee/kkk/kunstliku-viljastamisega-seotud-ravimite-huvitamine>)

- **Toimetulekutoetuse regulatsioon muutub paindlikumaks ja toimetulekupiir tõuseb**

Toimetulekutoetuse regulatsioon muutub paindlikumaks, et soodustada toimetulekutoetuse saajate tööle asumist, lisaks tõuseb toimetulekupiir täiskasvanutel seniselt 130 eurolt 140 euroni ja lastel 168 euroni kuus. Prognoosi kohaselt väheneb leibkondade absoluutse vaesuse määr kuni 2,8 protsendipunkti. Lisainfo (<http://www.sm.ee/et/uudised/toimetulekutoetuse-susteem-muutub-paindlikumaks-0>)

- **Pensionide kasvuks on prognoositud 6,3%**

Näiteks keskmine pension (44 aastase staažiga vanaduspension) kasvab 2018. aastal eelduslikult 416 eurolt 442 eurole ehk 6,3 protsenti.

- **Eesti ja Austraalia vahel jõustub sotsiaalkindlustusleping**

Kahe riigi vahel sõlmitud leping tagab, et kodumaal välja teenitud riikliku pensioni maksmist jätkatakse ka siis, kui inimene kolib Eestist Austraaliasse või vastupidi. Samuti liidetakse vajadusel edaspidi mõlemas riigis omandatud pensionistaažid. Näiteks Eestis töötatud viis aastat ja Austraalias töötatud kümme aastat võetakse Eesti vanaduspensioni õiguse tekkimisel arvesse kui 15 aastat pensionistaaži. Sealjuures maksab kumbki riik pensioni proportsionaalselt oma territooriumil omandatud staažide eest.

- **Vanaduspensione hakatakse eksportima ülemaailmselt**

2018. aasta algusest makstakse Eesti vanaduspensione välja üle maailma, kuid selleks on vajalik Eestis omandatud pensionistaaž 15 aastat. Seega kaotatakse pensionite maksmisel senised elukohapiirangud ja pensionide maksmine laieneb kõikidesse riikidesse. Samas ei maksta kolmandatesse riikidesse töövõimetuspensione (kuna need asenduvad töövõimetoetusega) ega rahvapensione.

- **Riik toetab matuste korraldamist**

Riik toetab matuste korraldamist lahkunute puhul 250 euro ulatuses ning eraldab vastavad vahendid kohalikele omavalitsustele.

- **Tööandjad saavad tuge alaealistele töökogemuse pakkumiseks**

2018. aastal on tööandjatel võimalik taotleda töötukassast toetust alaealistele töökogemuse andmiseks. Toetuse suurus on 30% tööle võetava alaealise bruto töötasust ning kokku on tuleva aasta eelarves planeeritud selleks 3,87 miljonit eurot. Meedet rahastatakse Euroopa Sotsiaalfondi toetuse „Tööturuteenuste osutamine tagamaks paremaid võimalusi hõives osalemiseks“ vahenditest.

- **Äriühingu juhid saavad õiguse töötuskindlustushüvitisele**

Äriühingu juhtidele, kes ei saa tasu ja on kaotanud palgatöö, tagatakse õigus saada töötuskindlustushüvitist ja abi töö leidmisel võrdselt teiste töötutega.

Uued ja paremad teenused

- **Kümned tuhanded inimesed pääsevad kiiremini arsti juurde**

Tervishoiu reformi tulemusel lisandub haigekassa eelarvesse tuleval aastal 34 miljonit eurot, millega rahastatakse ligi 140 000 uut ravijuhtu, sh 7000 operatsiooni rohkem kui tänavu. Lisanduvad mitmed

võimalused vähi ennetamiseks ja raviks, paraneb laste ja mitmete raskete haiguste ravimite ja ravi kättesaadavus. Uue teenusena rahastab haigekassa alates 2018. aastast ka digitaalset dermatoskoopiat nahavähi avastamiseks. Lisainfo (<https://www.haigekassa.ee/uudised/jargmisel-aastal-paasevad-tuhanded-inimesed-kiiremini-arsti-juurde>)

- **Rinnavähi sõeluuringu sihtrühm laieneb**

Alates 2018. aastast kutsutakse rinnavähi varaseks avastamiseks sõeluuringule ka 68- ja 69-aastased naised sünniaastatega 1949 ja 1950. Kokku kuulub 2018 a. rinnavähi sõeluuringusse üheksa gruppi: 1949, 1950, 1956, 1958, 1960, 1962, 1964, 1966 ja 1968 aastatel sündinud naised. Lisainfo

(<https://www.haigekassa.ee/uudised/rinnavahi-soeluuringule-jargmisel-aastal-kutsutud-ka-68-ja-69-aastased-naised>)

- **Paraneb ligipääs sotsiaalse rehabilitatsioonile ning lepitusele**

Õigusrikkumisi toime pannud laste kohtlemine muudetakse teole reageerivast lapse abivajaduse põhiseks. Selleks osutatakse lastele sotsiaalset rehabilitatsiooni ja lepitusteenust ning vajadusel ööpäevaringset tuge senisest suuremas mahus. Kohalik omavalitsus saab alates 2018. aastast suunata lapsi otse sotsiaalse rehabilitatsiooni teenusele. Laieneb ka lepitusteenuse sihtrühm ning edaspidi on teenust õigustatud saama ka alla 14-aastased süüteo toime pannud lapsed. Lisainfo (<https://www.riigiteataja.ee/akt/125102017006>)

- **Raske ja sügava puudega lapsed saavad vanemate töö käimist toetavaid tugiteenuseid**

Suure hooldusvajadusega raske ja sügava puudega 0–17-aastastele lastele pakutakse lapsehoiu- ja tugiisikuteenust ning toetava teenusena transporditeenuste Euroopa Sotsiaalfondi toel. Tugiteenused on kättesaadavad kõigile raske ja sügava puudega lastele, kelle teenusevajadus on hinnatud, kas kohaliku omavalitsusüksuse lastekaitse/sotsiaaltöö spetsialisti poolt või teenuste vajadus on kirjas rehabilitatsiooniplaanis.

- **Raske ja sügava intellektihäirega täisealistele luuakse päeva- ja nädalahoid**

Suures mahus hooldust, järelevalvet ja kõrvalabi vajavatel raske või sügava intellektihäirega täiskasvanutel on võimalus saada igapäevaelu toetamise teenust ühes kuus kuni 21 ööpäeva. Teenus aitab vähendada lähedaste hoolduskoormust ning annab intellektihäirega täisealisele võimaluse elada oma kodus. Lisainfo

(<https://www.sm.ee/et/uudised/raske-ja-sugava-intellektihairega-taisealistele-luuakse-paeva-ja-nadalahoid>)

- **Asendushoolduses suureneb perepõhise hoolduse osatähtsus ning asendushoolduselt elluastujate tugisüsteem paraneb**

Senised asenduskoduteenus ja perekonnas hooldamine kujundatakse ümber asendus- ja järelhooldusteenuseks ning teenuste korraldamine ja rahastamine antakse üle kohalikele omavalitsustele. Hooldusperede hindamise ja üleriikliku ülevaate koondamisega tegeleb edaspidi Sotsiaalkindlustusamet. Lisandub kohaliku omavalitsuse poolt hoolduspere vanema toetamine nelja lapse hooldamisel töölepingu seaduses sätestatud töötasu alammääras ning vähemate laste hooldamisel proportsionaalselt laste arvule.

- **Riik hakkab pakkuma mitut olulist vaktsiini**

Kasutusele võetakse uus väikelaste liitvaktsiin, millega saab samaaegselt vaktsineerida kuue erineva haiguse vastu – difteeria, teetanus, läkaköha, lastehalvatustõbi, b-tüübi hemofiilnakkus ja B-viirushepatiit. Seni vaktsineeriti B-viirushepatiidi vastu kolme erineva vaktsiiniannusega. Uue liitvaktsiiniga väheneb väikelapseas tehtavate vaktsiinistete arv ning vaktsineerimist alustatakse alles 3 kuu vanuselt. Lisaks hakatakse alates 2018. aastast pakkuma 12-14 aastastele tütarlastele tasuta HPV ehk inimese papilloomiviiruse vastast vaktsiini, mis aitab ennetada emakakaelavähki. Lisainfo (<http://www.vaktsineeri.ee/uudised/u/artikkel/uuest-aastast-rakenduvad-muudatused-riiklikus-immuniseerimiskavas.html>)

- **Mittetöötavad ja -õppivad noored saavad tuge tööturule ja haridusse naasmiseks**

Eesmärk on võimaldada kohalikel omavalitsustel jõuda enda piirkonna 16-26-aastaste mittetöötavate ja mitteõppivate noorteni, aitamaks neil jõuda püsivalt tagasi tööturule või haridusse. Lisainfo

(<https://www.sm.ee/et/uudised/riik-liigub-noortegarantii-tugisusteemi-loomisega-edasi>)

- **Töötavad inimesed saavad riigi toel oskusi täiendada**

Tuleval aastal on töötavatel inimestel võimalik suuremas mahus saada Eesti Töötukassa toel täiend- ja ümberõpet, sh astuda tasemeõppesse. Õppimisvõimalust pakutakse inimestele, kelle oskused on aegunud või muutunud puudulikuks, et aidata neil tööl püsida või töökohta vahetada. Lisainfo

(<https://www.tootukassa.ee/content/toota-ja-opi>)

- **Töövaidluste lahendamine kiireneb ja lihtsustub**

Kohtuväline töövaidluste lahendamine kiireneb ja lihtsustub uute võimalustega kirjaliku ja lepitusmenetluse ning kompromissi näol. Lisainfo (<https://www.sm.ee/et/uudised/riigikogu-vottis-vastu-toovaidluse-lahendamise-seaduse-uus-kord-joustub-jaanuarist>)

- **Toetatakse uute lapsehoiukohtade loomist kuni 7-aastastele lastele**

2018. aasta alguses avanevaks teiseks taotlusvooruks on Euroopa Sotsiaalfondist ette nähtud 2,5 miljonit eurot lapsehoiukohtade loomiseks. Muuhulgas toetatakse ka eriliste lapsehoiukohtade loomist, mis vastavad piirkonna perede tööajakorraldusele ja spetsiifilisematele vajadustele, näiteks hoiukohad erivajadustega lastele, ebastandardsetel aegadel töötavad hoiukohad ning tööandja juures asuvad või võõrkeelsed hoiukohad.

- **Raske puudega laste vanemad saavad õiguse õppelaenu riigipoolsele kustutamisele**

1.jaanuarist saavad õiguse õppelaenu riigipoolsele kustutamisele ka raske puudega laste vanemad ning senisest lihtsamaks ja kiiremaks muutub õppelaenu kustutamise menetlus. Praegu on õigus õppelaenu kustutamisele sügava puudega laste vanematel ja puuduva töövõimega inimestel.

Foto: pixabay.com